

Sekce licenčních a sankčních řízení

V Praze dne 17. března 2021
Č.j. 2021 / 29030 / 570
Ke spis.zn.: Sp/2021/64/573
Počet stran: 13

Banka CREDITAS a.s.
IČO 634 92 555
Sokolovská 675/9
186 00 Praha 8 - Karlín

P Ř Í K A Z

Česká národní banka (dále jen „správní orgán“ či „ČNB“) jako orgán dohledu nad finančním trhem podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a orgán bankovního dohledu podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o bankách“), dále provedený vyhláškou č. 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Vyhláška“), ve spojení s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (dále jen „Nařízení (EU) 575/2013“), rozhodla dle ustanovení § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „správní řád“) v řízení z moci úřední s účastníkem řízení společností Banka CREDITAS a.s., IČO 634 92 555, se sídlem Sokolovská 675/9, 186 00 Praha 8 – Karlín, takto:

Společnosti Banka CREDITAS a.s., IČO 634 92 555, se sídlem Sokolovská 675/9, 186 00 Praha 8 – Karlín, se podle ustanovení § 26 odst. 1 zákona o bankách ve spojení s ustanovením § 26 odst. 2 písm. g) téhož zákona ukládá, aby ve lhůtě 4 měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu pověřila jiného člena představenstva než pana [REDAKCE], nar. [REDAKCE], jako osobu odpovědnou za vedení funkce řízení rizik společností Banka CREDITAS a.s., IČO 634 92 555, se sídlem Sokolovská 675/9, 186 00 Praha 8 – Karlín.

O D Ů V O D N Ě N Í

Charakteristika účastníka řízení

1. Banka CREDITAS a.s., IČO 634 92 555, se sídlem Sokolovská 675/9, 186 00 Praha 8 – Karlín je zapsána v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 23903 (dále jen „účastník řízení“).
2. Účastník řízení je oprávněn vykonávat činnosti v rozsahu udělené bankovní licence.

Okolnosti vedoucí k vydání tohoto příkazu

3. Dne 17.1.2020 byla doručení oznámení o zahájení kontroly č. j. 2020/009372/CNB/580 u účastníka řízení zahájena kontrola (dále jen „Kontrola“), jejímž předmětem bylo:
 - řízení úvěrového rizika nebankovních subjektů a rizik spojených s úvěrovými činnostmi účastníka řízení;
 - výpočet kapitálového požadavku pro úvěrové riziko a regulační výkaznictví za úvěrové riziko;
 - řízení tržních rizik, rizika protistran na finančních trzích a rizika zemí;
 - regulační výkaznictví pro tržní rizika a rizika spjatá s obchodováním na finančních trzích včetně výpočtu kapitálových požadavků;
 - řízení rizika likvidity, včetně regulačního výkaznictví týkajícího se rizika likvidity;
 - řízení operačního rizika;
 - řízení rizik spjatých s outsourcingem;
 - řízení rizik informačních systémů a technologií;
 - prevence legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a provádění mezinárodních sankcí;
 - systém vnitřně stanoveného kapitálu;
 - vnitřní systém správy a řízení.
4. O zjištěních, k nimž správní orgán dospěl v rámci Kontroly, byl pořízen protokol o kontrole ze dne 9.12.2020, č.j. 2020/146086/CNB/580 (dále jen „Protokol o kontrole“).
5. Dne 25.1.2021, pod č.j. 2021/009599/CNB/580, byla účastníkem řízení správnímu orgánu doručena písemnost označená jako „Námítky proti protokolu o kontrole“ (dále jen „Námítky“). K vyřízení Námitek došlo dne 18.2.2021, pod č.j. 2021/018584/580.
6. V rámci Kontroly byly identifikovány skutečnosti, které zakládají důvodné podezření, že účastník řízení nedisponoval řídicím a kontrolním systémem, který by zahrnoval předpoklady řádné správy a řízení společnosti, systém řízení rizik a systém vnitřní kontroly, a to v rozsahu požadavků stanovených právními předpisy.
7. Kontrolou v oblastech řízení úvěrového rizika a řízení tržních rizik byly identifikovány závažné nedostatky, které dokládají významné oslabení účinnosti funkce řízení rizik a selhání osoby ve vedení této funkce.
8. V oblasti úvěrového rizika se jednalo o selhání při vyhodnocování a omezování úvěrového rizika několika, objemově významných, úvěrů. Nedostatky se týkaly především nebezpečného poskytnutí několika (i objemově významných) úvěrů, u nichž bylo zjištěno nedostatečné vyhodnocení úvěruschopnosti dlužníků a nedostatečné omezení postupovaných rizik. U některých úvěrových obchodů bylo dále zjištěno, že úsek řízení rizik nevyužil svých kompetencí k zamítnutí uzavření úvěrového obchodu

na úrovni kreditní komise, nýbrž umožnil jejich schválení prostřednictvím postoupení ke schválení představenstvu, ačkoli ze související dokumentace zpracované úsekem řízení rizik vyplývalo, že odbor kreditních rizik (OKR) nedoporučil schválení těchto obchodů.

9. V oblasti tržních rizik se jednalo o materiální nedostatky, které se týkaly modelu pro odhad doby do přecenění depozit bez stanovených dat přecenění. Tyto modely byly během krátkého časového období účastníkem řízení několikrát upravovány, přičemž vykazovaly podstatné nedostatky, a to konkrétně nedostatečné vyhodnocení úrokové citlivosti v případě spořicíh účtů, které mohlo vést k nadhodnocení tzv. „jádrových zůstatků“. Modely zároveň nebyly před jejich nasazením předmětem interní validace a přezkumu. Na základě těchto modelů byla následně realizována investiční rozhodnutí k nákupu státních cenných papírů do portfolia účastníka řízení.
10. Ze zjištění identifikovaných v rámci Kontroly tedy plyne jednoznačný závěr, že v případě účastníka řízení došlo k selhání při zajišťování naplňování nezastupitelné úlohy funkce řízení rizik a k selhání jejího vedení.
11. V podrobnostech odkazuje správní orgán na zjištění¹ v rámci Kontroly (konkrétně na kapitoly 2.3.2., 2.3.3., 2.3.4. a 4.4.3.1. Protokolu o kontrole):

Vyhodnocování a omezování úvěrového rizika²

Stanovení bonity

12. Oblast posuzování zdrojů pro splácení úroků i jistiny úvěru byla upravena v řadě předpisů účastníka řízení, a to zejm. předpisy PP_05 Úvěrový proces v úseku 300, PP_04 Interní rating, skóringové modely a úvěrová cenotvorba, PP_08 Postup při zpracování finanční analýzy.
13. V rámci kontrolovaného vzorku bylo zjištěno několik případů nedostatečně vyhodnocené bonity klienta a zdroje splácení úvěru. V dalších případech neměl účastník řízení zdroj splácení dostatečně zajištěný či právně podchycený, nebo byla existence zdroje splácení podmíněna splněním řady podmínek, které však nemohl dlužník ovlivnit.
14. **Jednalo se o následující případy:**

██████████: Společnosti byl dne 19.12.2018 poskytnut investiční úvěr ve výši 41,8 mil. Kč, mj. za účelem refinancování úhrady části kupní ceny podílu

¹ V případě používaných zkratk odkazuje správní orgán, není-li uvedeno jinak, na v Protokolu o kontrole zavedené a definované zkratky.

² **Vzorek pohledávek vybraných ke kontrole**

Správní orgán prověřil úvěrovou dokumentaci celkem 42 klientů účastníka řízení. Z tohoto počtu bylo 7 klientů retailových s objemem expozice 26 mil. Kč a 35 klientů firemních s objemem expozice 6 661 mil. Kč. Prověřeno tak bylo cca 42 % z celkového objemu rozvahové a podrozvahové úvěrové angažovanosti účastníka řízení k 31.12.2019. Pohledávky za jednotlivými dlužníky byly hodnoceny primárně k 31.12.2019, přičemž správní orgán rovněž přihlížel i k dalším relevantním skutečnostem, které nastaly v průběhu existence předmětných pohledávek a/nebo byly účastníkem řízení doloženy v průběhu kontroly.

ve společnosti [REDAKCE]³. Společnost [REDAKCE] byla majitelem nemovitosti (hotelu), který byl v době schválení (na základě smlouvy platné do 30.06.2019)⁴ provozován společností [REDAKCE]. Jako „nositel bonity“ byla v úvěrovém návrhu označena společnost [REDAKCE] i přesto, že dle Stanoviska odboru kreditních rizik nebylo možné tuto společnost vyhodnotit jako bonitní a úvěruschopnou⁵ a zároveň hlavním zdrojem výnosů společnosti [REDAKCE]. [REDAKCE] bylo inkasované nájemné od společnosti [REDAKCE]. Účastník řízení v rámci schvalovacího procesu nedisponoval finančními výkazy této společnosti⁶ a ani jiným způsobem tento případný zdroj cash flow neproověřil⁷, a to ani v okamžiku, kdy již min. od 6.6.2019 disponoval informací o prodloužení nájemní smlouvy do 30.06.2020⁸ a kdy bylo zřejmé, že projekt původně zvažované rekonstrukce se odkládá⁹.

[REDAKCE]: Společnosti byl dne 31.10.2019 poskytnut úvěr v celkové výši 500 mil. Kč. Z této částky bylo 425 mil. Kč komitovaných, zbytek nekomitovaných. Účelem úvěru byla úhrada závazků společnosti především [REDAKCE] a [REDAKCE] z titulu ručení za závazky společností ve skupině „[REDAKCE]“. Zbývající část úvěru měla sloužit k pokrytí závazků vůči ostatním věřitelům. Zdrojem splacení měly být tržby z prodeje nemovitého majetku dlužníka. Přestože s klientem byl sjednán pravidelný splátkový kalendář¹⁰, účastník řízení nestanovil žádné mezní termíny k prodeji nemovitostí¹¹ tak, aby zdroje pro pravidelnou splátku byly zajištěny včas a v požadované výši, neboť dle finančních výkazů společnost žádné dodatečné zdroje pro splácení¹² negenerovala. Účastník řízení též nepožadoval vytvoření např. rezervního fondu pro splátky, který by pokryl časový nesoulad mezi prodejem nemovitého majetku a splátkami úvěru. Účastník řízení tak nebyl schopen identifikovat, zda zdroj pro splátku byl v souladu se schválením, či zda se např. jednalo o finanční výpomoc třetí strany, což mohlo indikovat případné zhoršení finanční situace dlužníka. Dle úvěrové smlouvy měl klient v termínu do 30.6.2020 dokončit prodej části majetku - tzv. „Aglomerace“, z výnosu tohoto obchodu měla být provedena mimořádná splátka ve výši min. 262 mil. Kč. Na žádost klienta byl termín odsunut do 30.9.2020¹³.

[REDAKCE]: Společnosti byl dne 11.5.2018 poskytnut úvěr v celkové výši 15,5 mil. Kč Euro. Účelem úvěru bylo refinancování původního úvěru u jiného peněžního ústavu a dále poskytnutí vnitroskupinové půjčky společnosti [REDAKCE] [REDAKCE] za účelem financování dceřiné společnosti [REDAKCE]¹⁴ a dále za účelem úhrady závazků vůči jinému peněžnímu ústavu. Splácení úvěru bylo stanoveno tak, že do 31.12.2020 byl klient povinen provést splátku ve výši 3 mil. Euro a dále od 1.1.2021

³ Toto financování tedy již svým charakterem odpovídalo akvizičnímu financování. S ohledem na skutečnost, že účastník řízení nedisponoval metodikou pro akviziční financování, byl aplikován investiční úvěr.

⁴ Tato smlouva byla následně prodloužena až do 30.06.2020.

⁵ Viz dokument „6. [REDAKCE] OKR stanovisko 2018.pdf“ dodaný na datovém nosiči dne 9.6.2020.

⁶ Viz odpověď účastníka řízení ze dne 9.6.2020, soubor „Re_04_14 [REDAKCE] [REDAKCE].docx“, bod 6

⁷ Např. min. ve formě reportu CRIBIS/D&B Report tak jak vyžaduje předpis PP_08.

⁸ Viz dokument „9347986 [REDAKCE] souhlas OKR s převodem OP a postoupením podřízené pohledávky.pdf“ doručený na základě žádosti ze dne 27.2. 2019 jako pro podklad kontrolu úvěrových složek.

⁹ Následně došlo k opětovné prolongaci nájemní smlouvy až do 31.01.2021.

¹⁰ Pravidelná pololetní splátka ve výši 47,3 mil. Kč počínaje 20.06.2020.

¹¹ S výjimkou prodeje tzv. „Aglomerace“.

¹² Resp. celé splácení úvěru bylo postaveno na prodeji majetku společnosti.

¹³ Dle informací od účastníka řízení došlo ke složení kupní ceny na tzv. svěřenecký účet s tím, že se předpokládalo provedení mimořádné splátky ve výši min. 262 mil. Kč.

¹⁴ Poskytnutí této půjčky nebylo účelově vázáno, bylo poskytnuto bez kontroly a zajištění, splatnost byla stanovena na 31.12.2030.

bylo splácení sjednáno v pravidelných měsíčních anuitních splátkách, kdy poslední splátka ve výši úroků a nesplacené jistiny měla nastat dne 31.12.2030¹⁵. Přestože klient generoval potřebné zdroje pro splácení již bezprostředně od načerpání, účastník řízení naopak poskytl klientovi odklad splátek v délce trvání 30 měsíců. Dle informace z úvěrového návrhu nebyly zdrojem pro splácení první splátky ve výši 3 mil. Euro výnosy z běžné činnosti společnosti, ale výnosy z prodeje nemovitostí v majetku klienta¹⁶. Účastník řízení nicméně smluvně nestanovil žádný termín pro prodej tohoto majetku¹⁷ za účelem zajištění zdrojů pro splácení. V případě poslední balonové splátky ke dni 31.12.2030 (cca. 7 mil. Euro) účastník řízení nekomentoval zdroje, ze kterých by měla být tato splátka uhrazena.

Společnosti bylo dne 4.11.2019 poskytnuto financování ve výši cca 94,5 mil. Kč za účelem splacení půjček vůči třetím osobám a dále za účelem poskytnutí půjčky společnosti na výstavbu infrastruktury golfového hřiště. Zbývající část financování byla poskytnuta na pokrytí úroku z úvěru (účastník řízení již v rámci úvěrového návrhu konstatoval slabou bonitu dlužníka a nemožnost pokrýt dluhovou službu z financovaného projektu). Zdrojem pro splácení měl být výnos z prodeje nemovitého majetku¹⁸ ve vlastnictví společnosti. Tento zdroj splacení nicméně nebyl pod kontrolou dlužníka a nebyl ani předmětem zajištění. K datu schválení k daným nemovitostem¹⁹ nebylo vydáno stavební povolení ani územní rozhodnutí²⁰, což mohlo limitovat případnou poptávku. Financování bylo poskytnuto neobezřetně, neboť při schválení nebyla zohledněna další významná rizika spojená s úvěrovým obchodem²¹, nebyl smluvně zajištěn zdroj splácení a klient ani nedisponoval alternativním zdrojem pro splacení úvěru²².

Společnosti bylo dne 23.8.2018 schváleno financování ve výši 730 mil. Kč²³ (z toho dlouhodobý investiční úvěr 650 mil. Kč, zbývající část kontokorent). Přestože metodika účastníka řízení vyžadovala předložení podnikatelského záměru, příp. obdobného dokumentu, byl v tomto případě předložen pouze finanční plán bez příslušného komentáře (např. k tomu, jak bude očekávaných tržeb dosaženo, jak budou řízeny náklady apod.). Účastník řízení též nedisponoval investičním plánem společnosti a investiční náklady odvozoval pouze z předchozích

¹⁵ Poslední balonová splátka ve výši ca 7 mil. Euro.

¹⁶ Jednalo se především o pozemky v katastru obce Chabařovice.

¹⁷ Podmínkou úvěrové smlouvy ze dne 11.5.2018 bylo předložení strategie a následné schválení dodatku k úvěrové smlouvě, i přes schválení strategie dne 3.5.2019, viz dokument „8725811_ - OKR schválení strategie + změna zajištění.pdf“ doručený na základě žádosti ze dne 27.2.2019 jako pro podklad kontrolu úvěrových složek nebyl ale dodatek ke smlouvě uzavřen a klient tedy nebyl smluvně zavázán k žádnému termínu.

¹⁸ Jednalo se o pozemky katastru obce Chabařovice.

¹⁹ Interní supervize stanovila hodnotu pozemku v současném stavu na úrovni 210 mil. Kč.

²⁰ Vlastník pozemků dokonce čelil sporu o vydání územního rozhodnutí. Bance byl k dispozici materiál „Memorandum“ ze dne 24.3.2020, který popisuje stávající stav a popisuje činnosti vedoucí ke schválení, nicméně z dokumentu vyplývalo, že termín pro získání potřebných dokumentů bude spíše střednědobém horizontu.

²¹ Jednalo se hlavně o možné právní problémy spojené se získáním územního a stavebního povolení pro pozemky „Chabařovice“, probíhající insolvenční řízení u společnost, informace o možné neuspokojivé situaci ve společnosti v návaznosti na absenci a jmenování nového jednatele - zdroj Justice, dokument Usnesení městského soudu v Praze ze dne 14.8.2019 a též opoždění projektu.

²² Pohledávka za společností byla z důvodů neplnění stanovených podmínek přezahena do stage 2 a následně dne 5.8.2020 zesplatněna.

²³ Jednalo se o největší expozici vůči jednomu klientovi v rámci účastníka řízení.

období. Přestože měl investiční úvěr splatnost až 30.8.2033, klient neměl uzavřeny smlouvy, které by alespoň částečně pokrývaly dluhovou službu v horizontu odpovídajícímu splatnosti úvěru. Většina smluv a zakázek byla krátkodobého či jednorázového charakteru. Účastník řízení v rámci úvěrového návrhu nepracoval s přehledem uzavřených odběratelských smluv či seznamem sjednaných akcí za účelem posouzení pravděpodobnosti jejich realizace, udržitelnosti a rentability (přestože např. u společnosti [REDAKCE] byly tyto akce rozhodující pro tvorbu zdrojů)²⁴. Přestože zdrojem splacení byly prostředky generované všemi subjekty skupiny²⁵, účastník řízení nestanovil v tomto směru žádné podmínky, za pomoci kterých by byl schopen tyto toky identifikovat a kontrolovat²⁶.

Součástí vyhodnocení nebyla konsolidovaná účetní závěrka. Dle stanoviska OKR²⁷ nebylo doporučeno poskytnutí kontokorentního úvěru ve výši 80 mil. Kč, mimo jiné z důvodů absence konsolidované účetní závěrky, neboť nebylo možné stanovit potřebnou výši provozního úvěru. Poskytnutí investičního úvěru ve výši 650 mil. Kč doporučeno bylo. Absence konsolidované závěrky však byla podstatná i pro rozhodnutí o investičním úvěru, neboť pouze na základě konsolidace bylo možné plně vyhodnotit vnitroskupinové vazby a získat tak skutečný obraz o finanční situaci skupiny, posoudit bonitu a schopnost dlužníka splácet²⁸. I přes nedoporučení OKR kreditní komise schválila poskytnutí financování, a to včetně provozního financování. **Vzhledem k nedostatečnému vyhodnocení úvěruschopnosti dlužníka a ošetření podstupovaných rizik bylo výše uvedené financování poskytnuto neobezřetně.**

[REDAKCE]: Klientovi poskytl účastník řízení dne 18.9.2017 investiční úvěr na nákup nemovitostí ve výši 2,8 mil. Euro. Úvěr měl být splácen z nájemného plynoucího z těchto nemovitostí. Pro hodnocení výkonnosti projektu účastník řízení v úvěrové smlouvě požadoval vedení platebního styku, pravidelné předkládání výkazů a seznamu nájemců. Účastník řízení však neměl pod kontrolou CF plynoucí z projektu. Dlužník požadavek na vedení platebního styku neplnil, účastník řízení neměl k dispozici jednotlivé nájemní smlouvy ani zřízené zástavní právo k pohledávkám z nájemného. Při hodnocení výkonnosti projektu účastník řízení vycházel primárně z informací od dlužníka. V úvěrové smlouvě nebyly stanoveny žádné požadavky na minimální DSCR, nebyla ani např. stanovena povinnost tvořit rezervní fondy v případě poklesu nájemného. Úvěr byl schválen s několika výjimkami²⁹. Při poskytnutí úvěru účastník řízení navíc předpokládal, že CF plynoucí z nemovitostí ve vlastnictví dlužníka pokryje též splátky dalších dvou (současně poskytovaných) úvěrů z ESSK dlužníka – společností [REDAKCE] a [REDAKCE]. Těmto účastník řízení poskytl financování na nákup bioplynové stanice v Seredi od holdingu [REDAKCE] vč. refinancování jejích stávajících úvěrů. Nakupovaná bioplynová stanice přitom vykazovala ztrátové hospodaření. Ačkoli stanovisko OKR obsahovalo částečnou rekapitulaci podmínek financování všech tří subjektů,

²⁴ Tržby společnosti [REDAKCE] byly generovány pouze inkasem nájemného od [REDAKCE], podobně tržby společnosti [REDAKCE] (hotel), které korelovaly s provozem aut motodromu.

²⁵ Účastník řízení měl k dispozici splátkový plán vnitroskupinových půjček - soubor „ABR - finanční plán.xlsx“ předaný na datovém nosiči dne 2.6.2020.

²⁶ Aby případně byla schopna identifikovat finanční problémy spoludlužníků.

²⁷ Viz dokument „6697985_59408_00000004.pdf“ doručený na základě žádosti ze dne 27.2.2019 jako podklad pro kontrolu úvěrových složek.

²⁸ Společnost [REDAKCE] sama negenerovala žádné významné zdroje, které by mohly sloužit pro krytí dluhové služby.

²⁹ Zejm. výjimka na požadované minimální zajištění.

z úvěrového návrhu na poskytnutí úvěru nositeli bonity – [REDAKCE], nebylo zřejmé, jaká byla motivace a předpoklady vlastníků dlužníka (2 fyzické osoby)³⁰, provozovat logistický areál a nefungující bioplynovou stanici, ani to, jaká je podnikatelská strategie celé skupiny a případné vzájemné vazby a finanční toky mezi jednotlivými subjekty v ESSK. První revize³¹ byla zpracována opět na úrovni dlužníků, nikoli ESSK.

S ohledem na výše uvedené bylo financování [REDAKCE] poskytnuto neobežřetným způsobem. Dlužník své smluvní povinnosti neplnil, první problémy s úhradou úvěru se objevily již při druhé splátce jistiny úvěru. Od 1/2019 byly pohledávky za dlužníkem zařazeny mezi pohledávky v selhání.

Úvěr byl určen na úhradu různých typů nákladů spojených s pořízením komerčních nemovitostí a byl čerpán jednorázově na běžný účet klienta, a to i přes to, že část úvěru³² měla sloužit k budoucímu nákupu pozemků pod pořizovanými nemovitostmi. Tato část úvěru byla na běžném účtu blokována s tím, že bude použita výhradně k uvedenému účelu. Dlužník se ale již na počátku trvání úvěrového obchodu dostal do platební neschopnosti a blokováná částka, určená dle smlouvy na investice do areálu, byla použita na úhradu dlužné splátky úvěru. **I tento postup účastníka řízení, kdy došlo k převodu prostředků na běžný účet dlužníka před prokázáním naplnění účelu, nebyl obezřetný.**

[REDAKCE]: Účastník řízení poskytl dlužníkovi dne 21.6.2018 termínovaný úvěr ve výši 300 mil. Kč k provoznímu financování projektu³³ ve společnostech v rámci skupiny³⁴. OKR poskytnutí úvěru nedoporučil ke schválení. Zároveň OKR ve svém stanovisku uvedl podmínky, kterými podmínil případné zvážení poskytnutí obchodu kreditní komisí. Kreditní komise poskytnutí úvěru schválila s tím, že došlo ke snížení výše úvěru proti žádosti dlužníka (z 500 mil. Kč na 300 mil. Kč)³⁵, požadavky OKR na posílení zajištění úvěru však nebyly splněny³⁶. Úvěr byl poskytnut bez materiálního zajištění³⁷; v den schválení poskytnutí úvěru kreditní komisí měl účastník řízení k dispozici Letter of Comfort³⁸ vydaný panem [REDAKCE]. Účastník řízení si před poskytnutím úvěru zajistil podřízenost jen části celkových závazků dlužníka vůči společnostem³⁹, před podpisem úvěrové smlouvy pak došlo

³⁰ [REDAKCE] a [REDAKCE].

³¹ Schválená ve 4/2019.

³² Ve výši 65 tis. Euro.

³³ Jednalo se především o financování výstavby vodních elektráren.

³⁴ V těchto společnostech potom tyto prostředky suplovaly vlastní zdroje a měly de facto juniorní postavení.

³⁵ A to v důsledku respektování pravidel pro řízení rizika koncentrace. Dle vyjádření účastníka řízení (email ze dne 12.6.2020 „Re_03_31_[REDAKCE]“) byla výše úvěru 300 mil. Kč odvozena od požadavku OKR na dodržení ukazatele koncentračního limitu velkých expozic ($KVE < 15\%$), což k 3/2018 činilo 344 mil. Kč.

³⁶ Požadavek na zástavu akcií společnosti [REDAKCE], další posílení zajištění úvěru do 3/2019 (v návaznosti na vyplacení jiných dluhů z prostředků plánované emise dluhopisů a uvolnění některých dalších zajišťovacích instrumentů).

³⁷ Úvěr byl zajištěn smlouvou o podřízenosti dluhů, ručitelským prohlášením vlastníka dlužníka, p. [REDAKCE], směnkou vlastní dlužníka s p. [REDAKCE] jako rukojmím, zástavním právem účastníka řízení k pohledávkám na běžném účtu dlužníka.

³⁸ Detailnější informace k tomuto dokumentu viz článek 1.3.4. Protokolu o kontrole - Proces schvalování úvěrů.

³⁹ Podřízeny byly 4 mld. Kč z veškerých závazků přesahujících 10 mld. Kč.

k dílčímu změkčení kovenantů i některých dalších podmínek úvěru⁴⁰. Úvěr byl poskytnut s roční splatností s opcí na prodloužení a jednorázovou splátkou jistiny.

Přestože se podle úvěrového návrhu jednalo o financování holdingu a jeho potřeb a zdrojem splácení měly být zdroje vygenerované celou ESS⁴¹, účastník řízení při schválení návrhu na poskytnutí úvěru stanovil skóring na úrovni individuálních účetních výkazů dlužníka, resp. rating s přihlédnutím ke skóre dle výkazů společnosti [REDACTED]⁴². Konsolidované výkazy holdingu ve výsledném ratingu zohledněny nebyly.

15. Účastník řízení tím, že u výše uvedených obchodních případů neposoudil veškeré aspekty týkající se zajištění a zdroje splácení, neměl k dispozici veškeré relevantní podklady pro rozhodování a nestanovil další podmínky k zajištění zdrojů splácení (ve snaze zajistit trvalost a závaznost příjmů a posílit svoji pozici v oblasti zajištění), porušil požadavky plynoucí z ustanovení § 8b odst. 1 písm. b) zákona o bankách ve spojení s ustanovením § 27 bod 1 písm. d) Vyhlášky ve spojení s body 3 a 5 písm. a) až d) Přílohy č. 3. Vyhlášky.

Nastavení podmínek úvěrového případu

16. Správní orgán v několika případech identifikoval nedostatky v nastavení parametrů úvěrového obchodu z pohledu zajištění adekvátního monitoringu dlužníků resp. projektů (viz také kapitola 2.2.2. Poskytované produkty). Z kontrolovaného vzorku se jednalo o případy financování projektů ve fázi pre-development:

V případě dlužníků [REDACTED] a [REDACTED] poskytl účastník řízení investiční úvěr na nákup nemovitosti. V obou případech měl být zdrojem splacení úvěru prodej nemovitostí poté, co budou připraveny pro developerskou výstavbu; úvěry byly poskytnuty s jednorázovou splátkou jistiny. Úvěrové smlouvy neobsahovaly závazný harmonogram ani milníky projektu. V průběhu trvání obchodu tak mohlo být zhoršení rizikovosti expozice a příp. selhání dlužníka v zásadě identifikováno pouze v návaznosti na neplnění finančních povinností – nesplácení úroků, resp. v okamžiku splatnosti jistiny. V obou těchto případech nebyla jistina poskytnutého úvěru splacena ve stanovených termínech a v obou případech došlo k defaultu - restrukturalizaci obou úvěrů. Teprve poté⁴³ byly do dodatků úvěrových smluv zapracovány podmínky, které alespoň částečně umožňovaly vyhodnocovat průběh realizace záměru a rizikovost expozice.

Podobné nedostatky byly zjištěny u klientů [REDACTED]⁴⁴, [REDACTED].

⁴⁰ Zejm. úprava ukazatelů EBITDA a zadluženosti, snížení sankčních úroků a pokut, výjimky z VOP účastníka řízení - vypuštěny / změkčeny byly např. podmínky týkající se dalšího zadlužování dlužníka či omezení nakládání s majetkem.

⁴¹ Kromě zdrojů generovaných dlužníkem se mělo jednat o výnosy projektů realizovaných ESS (zejm. společností [REDACTED]) a prostředky získané emisí dluhopisů.

⁴² Skóring ze dne 8.2.2018 a rating ze dne 13.3.2018.

⁴³ V případě [REDACTED] došlo ke zapracování relevantních smluvních podmínek až při opakované prolongaci úvěru v rámci dodatku č. 3 ÚS ze dne 29.3.2019.

⁴⁴ Účastník řízení dlužníkovi v 6/2019 poskytl úvěr na refinancování závazků souvisejících s realizací projektu pre-developmentu. Záměrem dlužníka bylo sjednocení pozemků pro přípravu výstavby, změna územního rozhodnutí, demolice stávajících budov, vybudování infrastruktury a následný prodej pozemků. Vyjma

██████████⁴⁵ a ██████████⁴⁶ a dále u klientů ██████████, ██████████
a ██████████.

17. Účastník řízení tedy v uvedených případech nedisponoval informacemi, které by mu umožnily průběžně monitorovat průběh projektu a reagovat na jeho případný negativní vývoj. Účastník řízení tak porušil požadavky plynoucí z ustanovení § 8b odst. 1 písm. b) zákona o bankách ve spojení s bodem 8 písm. a) a b) Přílohy č. 3 Vyhlášky.

Proces schvalování úvěrů v segmentu corporate

18. Schvalování úvěrových obchodů upravovala metodika PP_43 a PP_31, schvalovací kompetence byly specifikovány v metodice VP_14. Způsob rozhodování a hlasování jednotlivých schvalovacích úrovní byl upraven Jednacím řádem kreditní komise a Jednacím řádem představenstva.
19. Schvalovací kompetence kreditní komise nebyly limitovány⁴⁷ co do výše financování. Ve vybraných, interní metodikou stanovených případech (např. úvěry pro zaměstnance či osoby blízké), poskytovala kreditní komise pouze stanovisko (doporučení či nedoporučení) k úvěrovému obchodu schvalovanému na úrovni představenstva. V rámci kontrolovaného vzorku úvěrových případů však byly zjištěny také případy, kdy byl úvěrový obchod postoupen ke schválení představenstvu i mimo metodikou stanovených případů, a to bez stanoviska kreditní komise. Pravidla pro takový postup nebyla, s výjimkou samotné možnosti úvěrový případ na představenstvo postoupit, interní metodikou stanovena a v praxi tak záleželo na rozhodnutí kreditní komise, v jakých případech bude obchod postoupen k rozhodnutí na představenstvo a kdy nikoliv. Důsledkem aplikace tohoto postupu však bylo oslabení linie řízení rizik ve schvalování úvěrových obchodů. Zatímco složení členů kreditní komise a její jednací řád, který obsahoval pravidla pro přijetí rozhodnutí na její úrovni, jež zamezovala přehlasování členů komise liniově zařazených do úseku řízení rizik, zajišťoval adekvátní účast linie řízení rizik na rozhodování, na úrovni představenstva bylo v souladu se stanovami účastníka řízení rozhodnutí přijímáno prostou většinou jeho členů, přičemž linii řízení rizik v něm zastupoval pouze jeden ze čtyř členů představenstva.
20. V rámci kontrolovaného vzorku byl tento postup zjištěn u klientů ██████████
██████████ a ██████████⁴⁸, kde důvodem pro postoupení k rozhodnutí představenstvu byla dle vyjádření účastníka řízení vysoká angažovanost resp. zahájení spolupráce s novým klientem. Kreditní komise v těchto případech úvěrové požadavky

povinnosti provést splátku v min. výši cca 2/3 jistiny nejpozději v 12/2020, nebyly smluvně stanoveny jiné milníky či harmonogram průběhu přípravy území.

⁴⁵ Účastník řízení poskytl úvěr na nákup pozemku a na výstavbu rezidenčního projektu v Praze – Holešovicích. Přestože se jednalo o developerský projekt/výstavbu, nebyly podmínky obchodu nastaveny obezřetně. Účastník řízení neměl smluvně stanoveny milníky vývoje projektu (zejm. termín kolaudace a požadovaný objem předprodeje v návaznosti na výstavbu).

⁴⁶ Účastník řízení dlužníkovi poskytl v 2/2018 úvěr na projektové financování se splatností do 24 měsíců od data prvního čerpání s kapitalizací úroků. Dlužník měl smluvně stanovenou jen jedinou podmínku, a to předložení územního rozhodnutí do 31.12.2019 (tzn. 2 měsíce před splatností úvěru). Následkem nesplnění výše uvedené podmínky účastník řízení pohledávku převedl v lednu 2020 (zpětně k datu 31.12.2019) z původního Stage 1 do Stage 3 (mj. na doporučení auditora), úvěr zesplatnil a dne 21.2.2020 vyzval dlužníka k úhradě dlužné částky.

⁴⁷ S výjimkou standardních regulatorních limitů a dále úvěrových obchodů s osobami blízkými, zaměstnanci a osobami se zvláštním vztahem k bance.

⁴⁸ Dle informace účastníka řízení se takto stalo i v jiných případech.

pouze projednala bez toho, aby k případu vyjádřila své stanovisko. V případě [REDACTED] [REDACTED] přitom bylo zjištěno, že OKR nedoporučil případ ke schválení⁴⁹. Kreditní komise dne 16.5.2019 případ projednala, nicméně bez dalšího stanoviska⁵⁰ jej postoupila na schválení představenstvem. To požadované změny dne 30.5.2019 schválilo prostou většinou, přičemž člen představenstva zodpovědný za úsek řízení rizik hlasoval proti⁵¹. Tento případ tak ilustruje oslabenou pozici úseku řízení rizik při schvalování případů, kdy je rozhodnutí o úvěrovém obchodu postupováno na představenstvo, neboť negativní stanoviska ředitelky OKR a člena představenstva zodpovědného za úsek řízení rizik by při schvalování na úrovni kreditní komise byla s ohledem na její složení a pravidla pro přijímání usnesení dostatečná k zamítnutí daného případu.

Podobně účastník řízení postupoval např. u úvěrových obchodů [REDACTED]⁵² nebo [REDACTED]⁵³

21. **V důsledku výše uvedených nedostatků v procesu schvalování úvěrových obchodů, které v případech postupování úvěrových obchodů k rozhodnutí představenstvu nezajišťovaly adekvátní zastoupení linie řízení rizik při schvalování úvěrových obchodů, účastník řízení porušil povinnost plynoucí z ustanovení § 8b odst. 1 písm. a) zákona o bankách ve spojení s ustanovením § 11 odst. 3 Vyhlášky.**
22. Ve vybraných případech účastník řízení vyžadoval jako podmínku pro schválení úvěrového obchodu tzv. „Letter of Comfort“ vystavený majoritním akcionářem účastníka řízení, který tímto dokumentem vyjadřoval podporu uskutečnění daného úvěrového obchodu.
23. Interní metodika tento instrument nijak nepopisovala a nebylo tedy zřejmé, v jakých úvěrových případech a zejména v jaké fázi úvěrového procesu mělo být jeho vystavení požadováno tak, aby bylo zajištěno, že úvěrový obchod bude bez ohledu na případné vystavení Letter of Comfort ze strany majoritního akcionáře nejprve adekvátně posouzen a schválen kreditní komisí resp. představenstvem účastníka řízení.
24. V kontrolovaném vzorku pohledávek byl tento instrument aplikován v případech [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. V těchto případech se jednalo o financování, kde nebyla jednoznačná shoda mezi stanoviskem OKR a obchodním segmentem, případ nebyl doporučen ke schválení, příp. byly stanoveny dodatečné požadavky pro schválení, které nebyly v plném rozsahu zohledněny⁵⁴. Schválení těchto obchodů proběhlo po vystavení, či s příslibem následného vystavení

⁴⁹ Viz dokument „9220234_62587_00000001.pdf“ ze dne 7.5.2019 doručený v rámci podkladů pro kontrolovaný vzorek.

⁵⁰ Přestože měla pro schválení, příp. neschválení požadavku kompetenci.

⁵¹ Viz dokument „Re_09_17_Dotazy_schvalovani_odpovedi.docx“ doručený na datovém nosiči dne 17.9.2020, bod 9.

⁵² Viz zápis z kreditní komise č. 23 z 27.5.2020, kde úvěrová komise postoupila případ k rozhodnutí představenstva z důvodu negativního stanoviska OKR, se kterým se ztotožnila většina členů kreditní komise odpovědných za úsek řízení rizik (nicméně úvěrový případ úvěrová komise sama nezamítla).

⁵³ Viz zápis z kreditní komise č. 12 z 16.3.2020, kde úvěrová komise konstatovala, že předložený úvěrový obchod není standardním úvěrem, a dále, že se jedná o produkt mimo produktovou knihu účastníka řízení (jednalo se o participaci na úvěru, který byl poskytnut jinou bankou).

⁵⁴ Jednalo se především o úvěr [REDACTED], kde zpracovatel nedoporučil poskytnutí provozní části financování ve výši 80 mil. Kč, dále případ [REDACTED], kde financování nebylo doporučeno, resp. byly stanoveny podmínky, v případě [REDACTED] bylo doporučeno poskytnout financování v nižším objemu s podmínkami.

Letter of Comfort ze strany majoritního akcionáře a účastník řízení též potvrdil⁵⁵, že pro schválení uvedených případů bylo doložení tohoto dokumentu rozhodující. Tímto postupem docházelo k ovlivňování rozhodování členů kreditní komise či představenstva účastníka řízení ve prospěch obchodů podporovaných majoritním akcionářem, přestože jím vystavený Letter of Comfort fakticky nepředstavoval dodatečnou formu zajištění pohledávky.

25. **Absencí interních pravidel, která by zajišťovala, že úvěrový obchod bude bez ohledu na případné vystavení Letter of Comfort ze strany majoritního akcionáře nejprve adekvátně posouzen a řádně schválen kreditní komisí resp. představenstvem účastníka řízení, účastník řízení nezamezil vlivu jediné osoby na tyto procesy a porušil tak ustanovení § 8b odst. 1 písm. a) zákona o bankách ve spojení s ustanovením § 11 odst. 3 Vyhlášky.**

Diferenční analýza⁵⁶

26. Účastník řízení zařazoval peněžní toky plynoucí z aktiv, pasiv a podrozvahových položek do časových pásem splatnosti/ přecenění za účelem výpočtu dopadu úrokových šoků do ekonomické hodnoty kapitálu (EVE) a čistého úrokového výnosu (NII).

Běžné a spořicí účty

27. K datu kontroly účastník řízení na základě expertního odhadu zařazoval v rámci diferenční analýzy všechny vklady na běžných účtech do pásma 0-7 dní a na spořicíh účtech do pásma 8-30 dní. Účastník řízení neprováděl analýzu vhodnosti zvolených předpokladů o době do přecenění těchto pasiv a zároveň neprováděl zátěžové testy tak, aby porozuměl citlivosti ukazatelů IRRBB na změny předpokladů.
28. **Účastník řízení tímto porušil ustanovení § 8b odst. 1 písm. a) zákona o bankách ve spojení s ustanovením § 10 odst. 3 písm. a) Vyhlášky ve spojení s článkem 108 písm. a), b) a i) Obecných pokynů k IRRBB.**
29. Účastník řízení zároveň neměl k dispozici dostatečně detailní a aktuální dokumentaci zvolených předpokladů pro odhad doby do přecenění těchto pasiv⁵⁷ a nedoložil schválení a podklady pro zařazení celého objemu běžných účtů do časového koše 7D.
30. **Účastník řízení neměl k dispozici dokumentaci předpokladů a postupů pro odhad**

⁵⁵ Viz dokument „Re_07_03_Dotazy_Zajištění.docx“ doručený na datovém nosiči dne 3.7.2020, bod 4.

⁵⁶ Dle článku 108 Obecných pokynů k IRRBB při formulování behaviorálních předpokladů týkajících se účtů bez konkrétních dat cenové fixace by instituce pro účely řízení úrokového rizika měly kromě jiného (a) být schopny identifikovat “jádrové zůstatky“, tj. vklady, které jsou stabilní a je pravděpodobné, že se nepřecení ani při podstatných změnách úrokových sazeb, a/ nebo jiné vklady, jejichž omezená elasticita vůči změnám úrokových sazeb by mohla být modelována bankami; (b) Modelové předpoklady týkající se těchto vkladů by měly odrážet charakteristiky vkladatelů (např. retailové/ neretailové) a charakteristiky účtů (např. transakční/ netransakční); (g) Mít k dispozici příslušnou dokumentaci týkající se těchto předpokladů v rámci svých zásad a postupů a mít zaveden postup k jejímu přezkoumávání; (i) Provádět zátěžové testy, aby porozuměly citlivosti vybraných ukazatelů míry rizika na změny klíčových předpokladů a zohlednily výsledky těchto testů při rozhodování o alokaci vnitřně stanoveného kapitálu.

⁵⁷ Příloha č. 1 dokumentu PP_37 Řízení tržních rizik obsahovala pouze informaci, že běžné a spořicí účty byly rozkládány dle aktuálního modelu, který ovšem nebyl v dokumentu definován.

doby do přecenění běžných a spořicíh účtů a porušil tak ustanovení § 8b odst. 1 písm. a) zákona o bankách ve spojení s ustanovením § 10 odst. 3 písm. a) Vyhlášky ve spojení s článkem 108 písm. g) Obecných pokynů k IRRBB.

31. V průběhu Kontroly účastník řízení implementoval tři nové verze modelu pro rozklad depozit do časových košů.
32. K 30.4.2020 účastník řízení expertně odhadl „jádrové zůstatky“ ve výši 10 % spořicíh účtů a 50 % běžných účtů.
33. K 31.5.2020 účastník řízení implementoval statistický model pro odhad stabilní části zůstatků spořicíh účtů a běžných účtů fyzických osob. Účastník řízení identifikoval „jádrové zůstatky“ ve výši přibližně 30 % z objemu spořicíh účtů v CZK, pro které předpokládal průměrnou duraci 4,5 roku.
34. **Účastník řízení neprovedl žádnou analýzu pravděpodobnosti přecenění vkladů při podstatných změnách úrokových sazeb a jeho odhad „jádrových zůstatků“, tj. vkladů, které jsou stabilní a je pravděpodobné, že se nepřecení ani při podstatných změnách úrokových sazeb, mohl být, zejména v případě spořicíh účtů, nadhodnocený. Na základě těchto modelů byla následně realizována investiční rozhodnutí k nákupu státních cenných papírů do portfolia účastníka řízení. Účastník řízení tak porušil ustanovení § 8b odst. 1 písm. a) zákona o bankách ve spojení s ustanovením § 10 odst. 3 písm. a) Vyhlášky ve spojení s článkem 108 písm. a) a b) Obecných pokynů k IRRBB.**
35. V návaznosti na stanovení odhadu „jádrových zůstatků“ bylo rozhodnutím představenstva 2.4.2020 umožněno do portfolia dluhopisů v naběhlé hodnotě nakupovat státní dluhopisy do objemu 5 mld. CZK, následně 30.4.2020 byl tento limit navýšen na 7 mld. CZK.
36. K 30.6.2020 byla implementována další verze modelu pro rozklad depozit do časových košů. Účastník řízení expertně určil podíl spořicíh účtů, jejichž úroková sazba je citlivá na změnu tržních úrokových sazeb na 90 % všech spořicíh účtů. Po implementaci tohoto depozitního modelu účastník řízení překročil limit early warning SVSK. Následně dne 29.7.2020 představenstvo schválilo prodej státních dluhopisů v objemu 2,65 mld. CZK.
37. Správní orgán hodnotí nedostatky zjištěné v oblasti řízení rizik účastníka řízení jako vysoce závažné. Se zřetelem k prioritnímu postavení kreditního rizika vystupuje do popředí požadavek na jeho efektivní řízení na úrovni představenstva k tomu pověřeným členem. V posuzovaném případě však učiněná zjištění svědčí o opaku, tedy o nedostatečnosti výkonu funkce řízení rizik, kdy je nositelem odpovědnosti člen představenstva, do jehož kompetence řízení rizik spadá.
38. Správní orgán proto přistoupil k vydání tohoto rozhodnutí, které má za cíl přispět ke zlepšení řízení rizik a to prostřednictvím **změny v osobě člena představenstva odpovědného za řízení rizik**. S ohledem na míru naléhavosti přijetí potřebných kroků směřujících k zajištění nápravy a na čas, který si tyto kroky nutně vyžadují, byla pro splnění povinnosti stanovena lhůta uvedená ve výroku rozhodnutí. Příkazem stanovená lhůta pro zjednání nápravy v délce 4 měsíců odpovídá záměru, aby k zajištění

nápravy došlo nejpozději v červenci roku 2021.

Právní zhodnocení

39. V souladu s ustanovením § 26 odst. 1 zákona o bankách může Česká národní banka osobě podléhající jejímu dohledu při zjištění nedostatku v její činnosti v důsledku porušení nebo nedodržení povinnosti nebo podmínky stanovené tímto zákonem, právním předpisem jej provádějícím, rozhodnutím vydaným podle tohoto zákona, opatřením obecné povahy vydaným podle tohoto zákona, přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím obezřetnostní požadavky a nařízením nebo rozhodnutím Evropské komise uložit opatření k nápravě zjištěného nedostatku odpovídající povaze porušení a jeho závažnosti.
40. Podle ustanovení § 26 odst. 2 písm. g) zákona o bankách může Česká národní banka k odstranění zjištěných nedostatků uložit jiná vhodná opatření k nápravě.
41. Ustanovení § 150 odst. 1 správního řádu umožňuje správnímu orgánu v řízení z moci úřední uložit povinnost formou písemného příkazu, a to jako první úkon v řízení. Správní orgán přistoupil k vydání příkazu, neboť v tomto případě považuje skutková zjištění za dostatečná, a ze všech výše uvedených důvodů rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto příkazu.
42. Ustanovení § 26aa odst. 3 zákona o bankách stanoví osobě, které Česká národní banka uložila opatření k nápravě, povinnost bez zbytečného odkladu informovat Českou národní banku o zjednání nápravy.

POUČENÍ

Proti tomuto příkazu lze podat odpor dle ustanovení § 150 odst. 3 správního řádu u sekce licenčních a sankčních řízení České národní banky, se sídlem Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to do 8 dnů ode dne doručení tohoto příkazu. Podáním odporu se příkaz ruší a v řízení se pokračuje. Zpětvzetí odporu není přípustné. Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

V případě podání odporu správní orgán poučuje účastníka řízení v souladu s § 80 odst. 2 přestupkového zákona o jeho právu požádat o konání ústního jednání. Správní orgán není návrhem účastníka řízení ve věci konání ústního jednání vázán a ústní jednání nařídí, je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci, nebo pro uplatnění práv účastníka řízení.

Ing. Karel Gabrhel, LL.M.
ředitel sekce licenčních a sankčních řízení
podepsáno elektronicky

Mgr. et Mgr. Petra Chroustovská
ředitelka odboru sankčních řízení
podepsáno elektronicky